

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-11-10

Diarienummer 2020-20403

Handläggare

Charlotta Cederberg, Ingrid Johansson Murisoja

Telefon: 031-368 38 76, 031-368 38 55

E-post: charlotta.cederberg@miljo.goteborg.se,
ingrid.murisoja@miljo.goteborg.se

Ändring av delegationsordning för miljö- och klimatnämnden

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden delegerar beslutanderätt enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1. Delegationsordningen ska gälla från och med den 1 december 2023 och tills vidare.
2. Miljö- och klimatnämnden upphäver nuvarande delegationsordning samma dag som den nya delegationsordningen träder i kraft.
3. Miljö- och klimatnämnden ger förvaltningschefen, i delegationsordningen benämnd direktör, rätt att i sin tur uppdra åt annan anställd att besluta i förvaltningschefens ställe genom vidaredelegation om inte annat anges i anmärkning i delegationsordningen i tjänsteutlåtandets bilaga 1.

Sammanfattning

Miljöförvaltningens förslag till revidering av delegationsordningen kommer sig av förändringar i lagstiftningen såsom att tillsynen avseende specifikt fritidsbåtshamnar övergått till kommunen enligt lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg samt att Livsmedelsverket beslutat om dels nya dricksvattenföreskrifter (LIVSFS 2022:12), dels nya föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll (LIVSFS 2023:2). Med anledning av den tillsyn och marknadskontroll som nämnden ska utföra enligt lag (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner med tillhörande förordningar föreslås införandet av ett nytt avsnitt i delegationsordning. Vidare föreslås ett tillägg avseende beslut med anledning av kontroll enligt EU:s kontrollförordning (2017/625) och EU:s marknadskontrollförordning (2019/1020) inom miljöbalkens område. Förvaltningen har även noterat att delegering av beslut i ärenden rörande dispens för anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet (IED), fallit bort från delegationsordningen varför det föreslås ett återinförande av ärendetypen. I samband med detta föreslås även en utvidgning av beslutanderätten i prövnings- och tillsynsärenden avseende anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet (IED) och MCP-direktivet.

Mot bakgrund av dataskyddsenhetens stödmaterial om delegering av beslut i dataskyddsfrågor föreslås förändringar i den del av delegationsordningen som rör personuppgiftsbehandling. Vidare föreslås en höjning av beloppsgränsen för rätten att attestera kostnader och intäkter. Därutöver föreslås de språkliga justeringar och redaktionella ändringar som, om de inte kommenteras i tjänsteutlåtandet, framgår av tjänsteutlåtandets bilaga 2.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Förslag till ny delegationsordning
2. Förslag till ändringar i jämförelse med nu gällande delegationsordning
3. Förklaringar till förslag till ändringar avseende personuppgiftsbehandling i avsnitt 4.
4. Förslag till direktörens vidaredelegation

Ärendet

Nämnden föreslås delegera sin beslutanderätt i vissa ärenden i enlighet med föreslagen delegationsordning, tjänsteutlåtandets bilaga 1, och ge direktören rätt att vidaredelegera beslutanderätt till annan anställd om inte annat anges i anmärkningsfältet i delegationsordningen.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och klimatnämnden kan i en delegationsordning enligt 6 kap. 37 § kommunallagen delegera sin beslutanderätt i vissa ärenden till presidiet, ett utskott, en ledamot, en ersättare, en automatiserad beslutsfunktion eller en anställd (delegat).

Delegationsordningen innebär att beslutanderätten i vissa ärenden flyttas över från nämnden till förvaltningschefen, i delegationsordningen benämnd direktör. Nämnden avgör själv i vilken utsträckning den vill använda sig av sin delegeringsrätt inom de ramar som kommunallagen anger. När ett beslut fattas på delegation tas det på nämndens vägnar. Genom att beslutanderätten delegeras blir beslutsvägarna kortare, vilket medför en ökad effektivitet. En avvägning måste emellertid alltid ske mellan effektivitetskraven och demokratiaspekterna, det vill säga kravet på inflytande för de förtroendevalda. Det är väsentligt att möjligheten att delegera inte används på ett sådant sätt att nämnden avhänder sig ledningen och ansvaret för de principiellt viktiga frågorna. Nämnden kan när som helst återkalla beslutanderätten helt eller i visst fall. Nämnden kan alltid besluta i ett enskilt ärende trots att beslutanderätten har delegerats. Nämnden kan dock inte ändra eller återta ett beslut som har fattats med stöd av delegation.

Beslut som fattas med stöd av delegation ska anmälas till nämnden i den utsträckning och enligt den ordning som nämnden beslutar om.

I tjänsteutlåtandets bilaga 1 finns förslag till ny delegationsordning för miljö- och klimatnämnden. Delegationsordningen föreslås gälla från och med den 1 december 2023 och tills vidare.

De förändringar som är påkallade i delegationsordningen beskrivs under förvaltningens bedömning nedan i den följdordning som de olika avsnitten har i delegationsordningen. Samtliga föreslagna ändringar framgår av tjänsteutlåtandets bilaga 2. I övrigt är innehållet detsamma som i den gällande versionen av delegationsordningen.

Förvaltningens bedömning

Ordförandens beslutsrätt i brådskande ärenden

Enligt punkten 1.1 i delegationsordningen får ordföranden i nämnden besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas och som inte avser beslut enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter, lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter och alkohollag (2020:1622). Undantagen är en rest från när nämnden hade ett tillståndsutskott. Eftersom tillståndutskottet numera är avskaffat kan undantagen tas bort.

Attesträtt

Attesträtten i punkten 3.4 i nuvarande delegationsordning föreslås höjas från kostnader och intäkter upp till 40 prisbasbelopp¹, vilket i år motsvarar 2 100 000 kronor, till 60 prisbasbelopp, vilket i år motsvarar 3 150 000 kronor. Detta i syfte att hyresfakturer för förvaltningens lokaler under 2024 och framåt ska kunna attesteras av direktör.

Sedan den 1 oktober 2023 hyr förvaltningen åter lokaler på Karl Johansgatan 23 efter en tid i tillfälliga lokaler på Gårdavägen. Lokalerna på Karl Johansgatan har renoverats och hyreskontraktet utökats med ytterligare en del av huset vilket medfört en höjning av hyran. Under 2024 väntas ytterligare en hyreshöjning.

Den 19 september 2023 § 166 delegerade nämnden rätten att attestera hyresfakturan för oktober–december 2023. Nämnden informerades samtidigt om att förvaltningen planerade att skriva fram ett ärende om revidering av delegationsordningen och i den föreslå en generell höjning av attesträtten vilket sker i och med detta ärende.

Klassning av verksamheter

Nämnden använder Livsmedelsverkets modell för riskklassning för att beräkna den årliga tiden för kontroll av livsmedelsverksamheter. Förutom att beräkna den årliga kontrolltiden utgjorde riskklassningen tidigare också ett underlag för att ta fram verksamheternas årsavgifter. Årsavgifterna och verksamheternas riskklassning beslutades då samtidigt med den faktura som skickades ut i början av året. I och med att årsavgifter frångicks och efterdebitering infördes under 2022 behövde nämnden börja fatta separata beslut om riskklassning av verksamheterna för sin planerade kontroll. Att fatta riskklassningsbeslut för livsmedelskontrollen har dock inte varit ett krav i någon författning. Då ett beslut om riskklassning har varit en del av processen att ta fram en årsavgift för både livsmedelskontrollen och miljöbalkstillsynen finns ärendetypen ”Att besluta om klassning av verksamheter enligt de för nämnden gällande taxorna” under ekonomiavsnittet 3.9 i befintlig delegationsordning.

Från och med år 2024 blir det genom Livsmedelsverkets föreskrift obligatoriskt för kontrollmyndigheten att fastställa en kontrollfrekvens (6 § LIVSFS 2023:2). En ny riskklassningsmodell införs som syftar till att ha en likartad riskklassning och kontroll i hela landet. Med anledning av detta föreslås ett tillägg om fastställande av kontrollfrekvens i punkten 3.9 i befintlig delegationsordning.

Personuppgiftsbehandling

Miljö- och klimatenämnden är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i verksamheten. För att efterleva dataskyddsförordningen (GDPR) behöver beslut fattas i det löpande arbetet hos förvaltningen.

Stadens dataskyddsenhet har tagit fram ett stödmaterial för delegering av beslut i dataskyddsfrågor. Utgångspunkten är kommunallagens bestämmelser om delegering av formella beslut. Dataskyddsenheten har rekommenderat förvaltningar i Göteborgs Stad att se över och identifiera vilka formella beslut som fattas utifrån GDPR samt vilka beslut som bör delegeras och i så fall till vilken ansvarsnivå. Förvaltningen har med utgångspunkt i dataskyddsenhetens stödmaterial tagit fram förslag på ändringar i delegationsordningens avsnitt 4 vilka utvecklas i tjänsteutlåtandets bilaga 3.

¹ Ett prisbasbelopp 2023 är 52 500 kronor.

Tillsyn av anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet (IED) och MCP-direktivet

Miljö- och klimatinämnden har från länsstyrelsen övertagit tillsynen över vissa energianläggningar. För dessa anläggningar gäller industriutsläppsdirektivet (IED)² och det så kallade MCP-direktivet³. Dessa direktiv har införlivats i svensk rätt genom bland annat industriutsläppsförordningen (2013:250), förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar (FSF) samt förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar (FMF).

Genom miljö- och klimatinämndens beslut 2014-06-03, § 76, dnr 06040/14, delegerade miljö- och klimatinämnden beslutanderätten i dispensärenden för anläggningar som omfattas av industriutsläppsdirektivet (IED). Nämnden beslutade samtidigt att överlåta åt förvaltningsdirektören att i sin tur uppdra åt annan anställd att fatta beslut i sådana ärenden.

Vid efterföljande beslut om ny delegationsordning, 2018-05-22, § 58, dnr 2016-11404, har ärendetypen dock av misstag försvunnit från tabellen i delegationsordningen i samband med att andra ärendetyper i avsnittet togs bort från delegationsordningen. Nämnden har emellertid inte beslutat om att återkalla beslutanderätten i ärendetypen i samband med beslut om ny delegationsordning och har inte heller senare återkallat beslutanderätten varför den alltjämt gäller. Ärendetypen behöver dock åter lyftas in i delegationsordningen.

Utöver dispensärenden kan det vid tillsynen av energianläggningar uppkomma ärenden om förslag om placering av provtagnings- och mätpunkter enligt 35 § FSF. Vidare kan tillsynsmyndigheten behöva förelägga verksamhetsutövare om att lämna in handlingar och uppgifter enligt 57 § FMF. Dessa ärenden liknar de som redan är delegerade i avsnitt 14, *Tillsyn 26 kap.* Bestämmelserna i ovan nämnda förordningar är dock inte meddelade med stöd av 26 kap. MB varför beslut enligt dessa bestämmelser inte omfattas av avsnitt 14. Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att den återinförda ärendetypen, om beslut i ärenden rörande dispenser, utvidgas till att även omfatta andra typer av beslut som kan aktualiseras vid tillsynen av IED-anläggningar och MCP-anläggningar.

Nuvarande delegation avseende dispensärenden är inte begränsad till särskilt uppräknade svenska förordningar. Förvaltningen bedömer inte att det är motiverat att införa någon sådan begränsning då regeringen alltjämt kan komma att anta fler förordningar för att reglera utsläpp från IED-anläggningar och MCP-anläggningar.

Kontroll av hantering av växtskyddsmedel samt marknadskontroll

Tillsammans med bland annat Jordbruksverket och länsstyrelsen ansvarar miljö- och klimatinämnden för att kontrollera att aktörer som säljer eller använder växtskyddsmedel följer de krav som finns i lagstiftningen och att avvikelser som uppmärksammas rättas till. Kontrollen syftar till att säkerställa att hanteringen av växtskyddsmedel sker på ett säkert sätt för människors hälsa och miljön. De aktörer som faller under kommunens kontrollansvar är användare och distributörer (återförsäljare), exempelvis jordbrukare,

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2193 av den 25 november 2015 om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar.

växthusodlare, skogsarbetare och entreprenörer som lejs in för att utföra bekämpningar. Kommunen ska även kontrollera allmänhetens hantering av växtskyddsmedel.

Användningen av växtskyddsmedel omfattas av EU:s kontrollförfordning (2017/625)⁴ ("kontrollförfordningen"). När nämnden har tillsynsansvar för en viss verksamhet är nämnden även behörig att utföra kontroll enligt artikel 4 i kontrollförfordningen över verksamheten när det gäller 14 kap. miljöbalken och förordning (EG) nr 1107/2009⁵ i fråga om primärleverantörens hantering av växtskyddsmedel som inte innebär utsläppande på marknaden och andras än primärleverantörens hantering av växtskyddsmedel.⁶

Enligt nuvarande delegationsordning har rätten att besluta i ärenden om tillstånd, anmälan, dispenser eller undantag enligt 14 kap. miljöbalken delegerats till direktör, se avsnitt 10, *Kemiska produkter och biotekniska organismer*, nr 10.1.

I sammanhanget ska noteras att miljö- och klimatnämnden även utför kontroll och annan offentlig verksamhet enligt kontrollförfordningen inom livsmedelsområdet. Nämnden har i för detta ändamål relevanta delar delegerat beslutanderätten till direktören, se avsnitt 17 i nuvarande delegationsordning.

Utöver kontroll av växtskyddsmedel ska miljö- och klimatnämnden, tillsammans med bland annat Kemikalieinspektionen, bedriva marknadskontroll enligt EU:s marknadskontrollförfordning (2019/1020)⁷ (marknadskontrollförfordningen). Nämndens ansvarsområde omfattar grossister och detaljhandel medan primärleverantörers utsläppande på området omfattas av Kemikalieinspektionens tillsynsansvar. Marknadskontrollen innebär att nämnden ska kontrollera att kemiska produkter, varor och förpackningar uppfyller krav vid tillhandahållande på marknaden i fråga om utformning, märkning, innehållsförteckning, säkerhetsdatablad och annan information.⁸ Marknadskontroll ska bedrivas såväl inom miljöbalkens område som inom andra områden, såsom exempelvis enligt lag (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner och enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter.

Nämnden har möjlighet att ta ut en avgift för sina kostnader för kontroll och annan offentlig verksamhet enligt kontrollförfordningen med stöd av Göteborgs Stads taxa för miljö- och klimatnämndens verksamhet enligt miljöbalken. Sedan den 1 juni 2023 finns även en taxa för miljö- och klimatnämndens verksamhet enligt marknadskontrollförfordningen. Delegation av beslutanderätt vid beslut enligt

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden.

⁶ 2 kap. 32 a § miljötillsynsförordningen (2011:13).

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

⁸ 2 kap. 32 b § miljötillsynsförordningen (2011:13).

kontrollförordningen och marknadskontrollförordningen saknas dock i nuvarande delegationsordning.

Av 26 kap. 30 § miljöbalken framgår det att kontrollförordningen och marknadskontrollförordningen innehåller bestämmelser om kontroll av efterlevnaden av vissa EU-förordningar och bestämmelser som genomför EU-direktiv inom miljöbalkens tillämpningsområde. Hänvisningen till de bägge förordningarna finns i miljöbalkens så kallade tillsynskapitel, 26 kap. miljöbalken. Vidare framgår det av 26 kap. 32 § miljöbalken att bestämmelserna i tillsynskapitlet även gäller i fråga om kontroll enligt förordningarna, om annat inte följer av förordningarna.⁹

För att skapa en större effektivitet och möjliggöra delegationsbeslut enligt de bägge förordningarna förslår förvaltningen ett tillägg om detta i delegationsordningen. Förvaltningen förslår att beslutanderätt enligt förordningarna införs genom tillägg i avsnitt 14, *Tillsyn 26 kap.*, genom en ny punkt 14.15.

Nya dricksvattenföreskrifter

Med anledning av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 om kvaliteten på dricksvatten har Livsmedelsverket antagit nya dricksvattenföreskrifter (LIVSFS 2022:12). Genom de nya dricksvattenföreskrifterna har delar av det nya dricksvattendirektivet implementerats i svensk rätt. De nya dricksvattenföreskrifterna trädde i kraft den 1 januari 2023 och genom dem har Livsmedelsverkets föreskrifter SLVFS 2001:30 upphört att gälla. I nuvarande delegationsordning avsnitt 22 hänvisas det till SLVFS 2001:30. För att delegeringen av beslutanderätten ska överensstämma med nu gällande dricksvattenföreskrifter föreslås därför en justering av 22.1. Ett tillägg i 22.2 föreslås också för att kunna besluta om undantag för vissa krav på kvalitet på vattnet och krav på undersökning av råvatten.

Spellag (2018:1138) och lag (1982:636) om anordnande av visst automatspel

Enligt nämndens reglemente har nämnden till uppgift att avge yttranden till Spelinspektionen i ärenden om licensgivning enligt spellag, spelförordning och tillståndsgivning enligt lag om anordnande av visst automatspel. I avsnitt 1.7 i delegationsordningen finns det en generell ärendetyp om att avge yttranden, däribland yttranden till statlig myndighet. Yttranden till Spelinspektionen, som är en statlig myndighet, behöver därför inte stå med som en egen ärendetyp i delegationsordningen och föreslås tas bort. Något tillägg i delegationsordningens 1.7 behöver inte göras med anledning av denna förändring.

Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Transportstyrelsen har tidigare varit ansvarig för tillsyn av avfallsmottagning i hamnar. Genom en ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg den 1 maj i år har tillsynen avseende specifikt fritidsbåtshamnar övergått till kommunen (miljö- och

⁹ 32 § Vid sådan kontroll eller annan offentlig verksamhet som avses i 30 § ska det som anges

1. i 9 § gälla förelägganden och förbud som behövs för att de EU-förordningar som anges i 30 § ska följas,
2. i 14, 14 a, 17, 18 och 26 §§ gälla beslut som kontrollmyndigheterna meddelar enligt förordningarna,
3. i 21 § gälla de uppgifter och handlingar som behövs för kontrollen,
4. i 22 b § gälla ersättning och kostnader för prov som har lämnats enligt förordningarna, och
5. i 28 § gälla testköp som kontrollmyndigheterna gör.

Första stycket gäller inte om annat följer av förordningarna.

Lag (2022:1108).

klimatnämnden). Delegationsordningen behöver därför kompletteras med rätten att fatta beslut för de situationer som aktualiseras vid tillsynen. Kommunen ska enligt nämnda lag även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har skyldighet att upprätta, varför rätten att godkänna sådana planer också behöver läggas till i delegationsordningen.

De ärendetyper som aktualiserats genom nya uppgifter enligt denna lag föreslås läggas in som ett nytt avsnitt 27 vilket i nuvarande delegationsordning är det avsnitt om rör spellag och lag om anordnande av visst automatspel och som enligt ovan föreslås strykas.

Lag (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner

Transportstyrelsen ansvarar för den centrala tillsynen när det gäller buller från viss utomhusutrustning och avgaskrav för vissa förbränningsmotordrivna mobila maskiner. För samma produkter ska den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet utföra den lokala tillsynen i kommunen. Det innebär tillsyn gentemot lokala försäljningsställen där bland annat märkning av produkter ska kontrolleras. Sådan tillsyn kan inte avgiftsfinansieras. Lagen har i juli 2022 anpassats till den nya marknadskontrollförordningen¹⁰ och anger i två olika förordningar¹¹ meddelade med stöd av aktuell lag vilka uppgifter och befogenheter avseende marknadskontrollen nämnden har. För marknadskontrollen kan nämnden ta ut en avgift enligt en av kommunfullmäktige beslutad taxa¹². För tillsyn och marknadskontroll med stöd av lagen behöver det i delegationsordningen läggas till de ärendetyper där någon typ av kommunalrättsligt beslut fattas på delegation.

Direktörens vidaredelegation

Då nämnden föreslås ge direktören rätt att vidaredelegera beslutanderätt till annan anställd redogörs i tjänsteutlåtandets bilaga 4 för den vidaredelegering som direktören har för avsikt att besluta om. Förändringarna i vidaredelegationen avser endast de ärendetyper som berörs av ändringarna av delegationsordningen, inga andra ärendetyper berörs.

Anna Ledin

Aili Giselsson

Direktör

Avdelningschef

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

¹¹ Förordning (2001:1084) om buller från viss utomhusutrustning och Förordning (1998:1709) om avgaskrav för vissa förbränningsmotordrivna mobila maskiner.

¹² Göteborgs Stads taxa enligt marknadskontrollförordningen, beslutad av Kommunfullmäktige 2023-03-23 § 24, gällande från och med den 1 juni 2023 och tills vidare.